

H o z z á s z ó l á s

az MKT fejlesztéspolitikai konferenciájához

V i d é k f e j l e s z t é s

Egy mondatban: A 2021-27-es tervezési időszakban a magyar vidékfejlesztés soha nem látott fejlesztési forrásokkal rendelkezik, amelyek alapos tervezéssel és körültekintő felhasználással a vidék és az ország hasznára válhatnak.

A Kormány 2020. decemberi döntése alapján a 2021-27-es időszakban az EU vidékfejlesztési forrásokat a Kormány nem az előző időszakban alkalmazott 17,5%-os nemzeti forrással egészíti ki, hanem 80%-kal. Ennek hatására a 2014-2020-as időszak 1400-1500 milliárd forintnyi vidékfejlesztési forrása 4.265 milliárd forintra, a háromszorosára emelkedik. Ez egy óriási lehetőség és egyúttal óriási felelőség is az agrárium számára.

A tagállamok viszonylag tág határok között biztosítanak nemzeti hozzájárulást. A 2014-2020 közötti időszakban a 17,5% az EU által megkövetelt minimum volt. Más országok esetében például Finnország 78%, Ausztria és Írország 50%, Lengyelország 36%, Csehország 24% hozzájárulást adott a nemzeti költségvetésből.

A magyar Kormány döntését valószínűleg befolyásolta az is, hogy a COVID-19 pandémia alatt a mezőgazdaság válságálló ágazatnak bizonyult mind a termelését, mind az exportját illetően. A döntés tükrözi azt is, hogy az élelmezésbiztonság szempontjából is jelesre vizsgázott a magyar agrárgazdaság.

A magyar agrárgazdaság és vidék képes a jelentősen megnövelt források hasznosítására. Ezt alátámasztják az Agrárminisztérium vezetőinek azon kijelentései, miszerint a magyar agrárgazdaság akár 20 millió ember táplálékát is elő tudja állítani, de azok a statisztikai adatok is, melyek szerint a magyar mezőgazdaság termelési értéke

mind egy hektárra, mind egy munkaerőre vetítve elmarad a fejlett nyugat-európai országok szintjétől. A magyar agrárexport növekedése is elmaradt az utóbbi években mind pl. Ausztria vagy Lengyelország kivitelének növekedési ütemétől.

A vidékfejlesztési politika stratégia megalapozására valamint végrehajtási intézkedéseinek kidolgozására és figyelemmel kísérésére a Kormány 2021 februárjában létrehozta a Vidékfejlesztési Kormánybizottságot, melynek vezetője a miniszterelnök, tagjai között van az agrárgazdasági miniszter.

2021-27-re vonatkozóan nem csak a rendelkezésre álló forrás változott meg jelentősen, de változott a tervezés folyamata is. A korábbi időszakokban megkövetelt Vidékfejlesztési Program helyett a tagállamoknak most olyan Stratégiai Tervet kell készíteni, amelyik egyaránt kiterjed az első pilléres kifizetésekre – közvetlen támogatás és piaci intézkedések – valamint a Közös Agrárpolitika második pillérének tekintett vidékfejlesztésre. Ez a munka az Agrárminisztérium vezetésével és szakemberek bevonásával már javában folyik, bár megnehezíti, hogy az új KAP jogszabályai még nem kerültek elfogadásra, az egyeztetés a Miniszteri Tanács és az Európai Parlament között még zajlik. A portugál elnökség célja, hogy az egyeztetések június végéig befejeződjenek és a jogszabályok elfogadásra kerüljenek.

Az Európai Bizottság ajánlásokat dolgozott ki a tagállamok irányába a Stratégiai Tervek elkészítéséhez, amelyeket elkészültük után a Bizottságnak kell jóváhagyni. Ezek az ajánlások nem okoznak különösebb problémát, mivel a magyar stratégiai célkitűzése. ezekkel lényegében egybeesnek. Kulcsszavak a fenntarthatóság, versenyképesség, diverzifikált termelési struktúra, a biológiai sokféleség fenntartása, az öntözésfejlesztés, az innováció, a digitalizáció, a tudás növelése, a vidéki térségek társadalmi-gazdasági szerkezetének megerősítése, a termelők helyzetének megerősítése az értékláncban, a generációváltás elősegítése.

A megnövekvő vidékfejlesztési források hatékony felhasználása önmagában is komoly kihívást jelent az adminisztratív háttér személyi és technikai feltételeinek biztosításához. A mezőgazdaság digitalizációjának és technológiájának rohamos fejlődése új kihívás elé állítja az agrár közép- és különösen a felsőoktatást. Ennek egy lényeges lépése volt a Mezőgazdasági és Élettudományi Egyetem létrehozatala és új feladatainak meghatározása.

Ugyancsak fontos része a tervezési folyamatnak a gazdálkodók felkészítése a megnövelt források hatékony felhasználása érdekében.

Budapest, 2021. április 15.

Készítette: Dr Vajda László